

31987L0054

L 24/36

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

27.1.1987

NÕUKOGU DIREKTIIV,
16. detsember 1986,
pooljuhttoodete topoloogia õiguskaitsse kohta

(87/54/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

pooljuhttoodetel on paljudes erinevates tööstusharudes üha olulisem roll ning järelikult on pooljuhttehnoloogia ühenduse tööstusliku arengu seisukohast põhjapaneva olulisusega;

pooljuhttoodete funktsioonid sõltuvad suuresti niisuguste toodete topoloogiast ning nimetatud topoloogiade arendamine nõuab märkimisväärsete inim-, tehniliste ja finantsressursside investeerimist, kuid kopeerida on niisuguste toodete topoloogiaid võimalik nende iseseisva arendamise maksumusega võrreldes väga väikeste kuludega;

käesoleval ajal ei ole pooljuhttoodete topoloogiad kõikides liikmesriikides olemasolevate õigusaktidega selgelt kaitstud ning niisuguse kaitse olemasolu korral iseloomustavad seda erinevad tunnused;

liikmesriikide seadustes pooljuhttoodete õiguskaitsse osas olemasolevad teatud erinevused mõjutavad otseselt ja negatiivselt ühisturu funktsioneerimist pooljuhttoodete osas ning kui liikmesriigid võtavad kõnealuses valdkonnas vastu uusi õigusakte, võivad niisugused erinevused veelgi suureneda;

on vaja kõrvaldada nimetatud mõju omavad olemasolevad erinevused ning vältida ühisturule negatiivset mõju omavate uute erinevuste teket;

kui ühenduse otsuseid ei ole teatud ajavahemiku jooksul langevad, peavad liikmesriigid seoses kaitse laiendamisega ühendusevälistele isikutele olema vabad iseenda nimel tegutsema;

ühenduse pooljuhttoodete topoloogiade kaitset puudutava õigusraamistiku võib esiteks piiristada teatud kindlate põhimõtete

tega sätete abil, millega määratletakse, keda ja mida kaitsta tuleb, millistele ainuõigustele peab kaitstud isikutele olema võimalik teatud toimingute lubamiseks või keelamiseks toetuda, erandid neist õigustest ning kui kaua kaitse kestma peaks;

muid küsimusi võib ajutiselt otsustada kooskõlas siseriiklike seadustega (eriti seda, kas kaitse saamiseks on tingimusena nõutav registreerimine või hoiustamine) ja välistades vaid teatud ajavahemiku möödumise tõttu antud litsentsid, siis kas ja millistel tingimustel võib seoses kaitstud topoloogiatega anda sundlitsentse;

pooljuhttoodete topoloogiade kaitsemine kooskõlas käesoleva direktiiviga ei tohi piirata muude kaitsevormide kohaldamist;

pooljuhttoodete topoloogiade õiguskaitsset puudutavaid edasisi meetmeid ühenduses on vajadusel võimalik kaaluda hiljem, kuna aga ühiste põhimõtete rakendamine kõikide liikmesriikide poolt kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega on hädavajalik,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

1. PEATÜKK

Mõisted*Artikkel 1*

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *pooljuhttoode* – tähendab ükskõik millise niisuguse toote lõplikku või vahepealset vormi:

i) mis koosneb materjalide kogumist, milles sisaldub ka pooljuhtmaterjali kiht, ja

ii) mille üks või mitu muud kihti koosnevad juhtivast, isoleerivast või pooljuhtmaterjalist, kusjuures kihid on seatud vastavalt eelnevalt kindlaksmääratud kolmemõõtmelisele skeemile, ja

iii) mis on mõeldud üksi või koos muude funktsioonidega täitma elektroonilist funktsiooni;

⁽¹⁾ EÜT C 360, 31.12.1985, lk 14.

⁽²⁾ EÜT C 255, 13.10.1986, lk 249.

⁽³⁾ EÜT C 189, 28.7.1986, lk 5.

b) pooljuhttoote *topoloogia* – tähendab üksteisega seotud kujutiste sarja, mis on ükskõik kuidas kinnistatud või kodeeritud ja:

i) mis on niisuguste kihtide kolmemõõtmeliseks skeemiks, millest pooljuhttoode koosneb, ja

ii) mille sarjas on igal kujutisel ükskõik millisele tootmisstaadiumile vastava pooljuhttoote pinna skeem või skeemi osa;

c) *ärieesmärgil kasutamine* – tähendab müüki, laenutamist või liisimist või muul viisil ärieesmärgil levitamist või sel eesmärgil tehtavat pakumist. Ent artikli 3 lõike 4, artikli 4 lõike 1, artikli 7 lõigete 1, 3 ja 4 kohaldamisel ei kuulu “ärieesmärgil kasutamise” alla kasutamine konfidentsiaalsuse tingimusel, kui ei toimu edasist levitamist kolmandatele isikutele, välja arvatud juhul, kui topoloogia kasutamine toimub konfidentsiaalsuse tingimusel, mida nõuab asutamislepingu artikli 223 lõike 1 punkti b kohaselt võetud meede.

2. Nõukogu võib komisjoni ettepaneku alusel kvalifitseeritud hääleteenamusega muuta lõike 1 punkti a alapunkte i ja ii, et kohandada neid sätteid tehnika arenguga.

2. PEATÜKK

Pooljuhttoodete topoloogiade kaitse

Artikkel 2

1. Liikmesriigid kaitsevad pooljuhttoodete topoloogiaid, võttes vastu õigusnormid ainuõiguste andmiseks kooskõlas direktiivi sätetega.

2. Pooljuhttoote topoloogiat kaitstakse niivõrd, kuivõrd see vastab tingimustele, mille kohaselt see on looja isikliku intellektuaalse pingutuse tulemus ning ei ole pooljuhtide tööstuses käibetõeks. Kui pooljuhttoote topoloogia koosneb pooljuhtide tööstusele tavalistest elementidest, siis kaitstakse seda ainult määral, mil niisuguste elementide kombinatsioon tervikuna võetult vastab ülalkirjeldatud tingimustele.

Artikkel 3

1. Kaitseõigust kohaldatakse vastavalt lõigetele 2 kuni 5 niisuguste isikute suhtes, kes on pooljuhttoodete topoloogiade loojad.

2. Liikmesriigid võivad näha ette, et:

a) kui topoloogia luuakse selle looja tööülesannete täitmisel, siis kohaldatakse kaitseõigust looja tööandja suhtes (kui töölepingu tingimustega ei nähta ette vastupidist);

b) kui topoloogia luuakse töölepingust erineva lepingu alusel, siis kohaldatakse kaitseõigust selle lepingupoole suhtes, kes topoloogia tellis (kui lepinguga ei nähta ette vastupidist).

3. a) Mis puutub lõikes 1 nimetatud isikutesse, siis kohaldatakse kaitseõigust niisuguste füüsiliste isikute suhtes, kes on liikmesriigi kodanikeks või kelle alaline elukoht asub liikmesriigi territooriumil.

b) Kui liikmesriigid näevad ette lõikega 2 kooskõlas oleva korra, siis kohaldatakse kaitseõigust:

i) niisuguste füüsiliste isikute suhtes, kes on liikmesriigi kodanikud või kelle alaline elukoht asub liikmesriigi territooriumil;

ii) niisuguste äriühingute või muude juriidiliste isikute suhtes, kellel on liikmesriigi territooriumil tegelik ja toimiv tööstus- või kaubandusettevõtte.

4. Kui kaitseõigust vastavalt käesoleva artikli muudele sätetele ei eksisteeri, siis kohaldatakse kaitseõigust ka niisuguste lõike 3 punkti b alapunktides i ja ii nimetatud isikute suhtes:

a) kes kasutavad liikmesriigis esmakordselt ärieesmärgil niisugust topoloogiat, mida ei ole veel mitte kuskil kogu maailmas ärieesmärgil kasutatud, ja

b) keda topoloogiat õigusjärgselt kasutatav isik on ainuvolitanud kõnealust topoloogiat kogu ühenduses ärieesmärgil kasutama.

5. Kaitseõigust kohaldatakse ka lõigetes 1 kuni 4 nimetatud isikute õigusjärglaste suhtes.

6. Liikmesriigid võivad lõike 7 kohaselt pidada pooljuhttoodete topoloogiade õiguskaitset puudutavaid läbirääkimisi ja sõlmida vastavaid kokkuleppeid või sobimusi kolmandate riikidega ja mitmepoolseid konventsioone, pidades lugu ühenduse õigusest ja eriti käesoleva direktiiviga kehtestatud eeskirjadest.

7. Liikmesriigid võivad alustada läbirääkimisi kolmandate riikidega eesmärgiga laiendada kaitseõigust niisuguste isikute suhtes, kelle suhtes vastavalt käesoleva direktiivi sätetele kaitseõigust ei kehti. Niisuguseid läbirääkimisi pidavad liikmesriigid teavitavad sellest komisjoni.

Kui liikmesriik soovib laiendada kaitset isikutele, kelle suhtes vastasel korral kaitseõigus vastavalt käesoleva direktiivi sätetele ei kehti, või sõlmida kaitse laiendamise alast kokkulepet või sobimust ühenduse liikmeks mitteoleva riigiga, siis teavitab kõnealune liikmesriik sellest komisjoni. Komisjon teavitab sellest teisi liikmesriike.

Liikmesriik peatab ajutiselt kaitse laiendamise või kokkuleppe või sobimuse sõlmimise üheks kuuks alates kuupäevast, mil ta komisjoni teavitas. Kui aga komisjon teatab nimetatud ajavahemiku jooksul asjaomasele liikmesriigile oma kavatsusest esitada nõukogule ettepanek, mille kohaselt laiendatakse kaitset asjaomaste isikute või mitteliikmesriikideks olevate riikide suhtes kõikide liikmesriikide puhul, siis peatab liikmesriik ajutiselt kaitse laiendamise või kokkuleppe või sobimuse sõlmimise kaheks kuuks alates kuupäevast, mil liikmesriik komisjoni teavitas.

Kui komisjon esitab nõukogule enne nimetatud kahekuulise perioodi lõppu niisuguse ettepaneku, siis peatab liikmesriik kaitse laiendamise või kokkuleppe või sobimuse sõlmimise ajutiselt veel neljaks kuuks alates ettepaneku esitamise kuupäevast.

Komisjonipoolse teavitamise või ettepaneku või nõukogu otsuse puudumise korral eespool ettenähtud ajavahemiku jooksul võib liikmesriik kaitset laiendada või sõlmida kokkuleppe või sobimuse.

Komisjoni poolt tehtav ettepanek kaitse laiendamiseks (esituna pärast liikmesriigipoolset teavitamist vastavalt eelnevatele lõikudele või mitte) võetakse nõukogu poolt vastu kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kui nõukogu ei ole kvalifitseeritud häälteenamusega otsustanud teisiti, ei takista komisjoni ettepaneku alusel nõukogu poolt langetatud otsus liikmesriiki laiendamast kaitset isikutele (seda lisaks niisugustele isikutele, kelle suhtes kõikides liikmesriikides kaitset kohaldatakse), kes olid teavituse kohaselt hõlmatud kavandatavasse laiendamisse, kokkuleppesse või sobimusse.

8. Lõikest 7 lähtuvad komisjoni ettepanekud ja nõukogu otsused avaldatakse informatiivsel eesmärgil *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid võivad ette näha, et vastavalt artiklile 2 antud ainuõigused ei teki või neid ei kohaldata enam pooljuhttoote topoloogia suhtes juhul, kui kahe aasta jooksul alates pooljuhttoote topoloogia esmakordsest ärieesmärgil kasutamisest ei ole avaliku võimu kandjale esitatud vormikohast registreerimistaotlust. Lisaks niisugusele registreerimisele võivad liikmesriigid nõuda topoloogiat identifitseeriva või selle näiteks oleva materjali või nende kombinatsiooni hoiustamist avaliku võimu kandja juures ning teatist topoloogia esmakordse ärieesmärgil kasutamise kuupäeva kohta (kui see on registreerimistaotluse esitamise kuupäevast varasem).

2. Liikmesriigid tagavad, et vastavalt lõikele 1 hoiustatud materjali ei tehta avalikkusele kättesaadavaks, kui tegemist on ärisaladusega. Käesoleva sättega ei piirata niisuguse materjali avalikustamist kohtu või mõne muu pädeva ametiasutuse määrase alusel isikutele, kes on artiklis 2 nimetatud ainuõiguste kehtivust või rikkumist käsitleva kohtuvaidluse osalised.

3. Liikmesriigid võivad nõuda kaitstud topoloogiate õiguste ülemineku registreerimist.

4. Liikmesriigid võivad seoses lõigetele 1 ja 3 vastava registreerimise ja hoiustamisega ette näha nende halduskulusid mitteületavate lõivude tasumise.

5. Kaitse saamiseks või säilitamiseks täitmist vajavaid lisaformaalsusi ettekirjutavaid tingimusi ei lubata.

6. Registreerimist nõudvad liikmesriigid näevad ette õiguskaitsvahendid niisugusele isikule, kellel on vastavalt käesoleva direktiivi sätetele õigus kaitsele ja kes suudab tõestada, et teine isik on ilma tema volitusega esitanud avalduse topoloogia registreerimiseks või saavutanud topoloogia registreerimise.

Artikkel 5

1. Artiklis 2 nimetatud ainuõiguste hulka kuulub õigus lubada või keelata järgmisi toiminguid:

a) topoloogia reprodutseerimine, niivõrd kui see on artikli 2 lõike 2 alusel kaitstud;

b) topoloogiat kasutades toodetud pooljuhttoote või topoloogia ärieesmärgil kasutamine või sel otstarbel importimine.

2. Liikmesriik võib vaatamata lõikele 1 lubada topoloogia reprodutseerimist eraviisil mitteärielistel eesmärkidel.

3. Lõike 1 punktis a nimetatud ainuõigusi ei kohaldata reprodutseerimise suhtes, mis leiab aset topoloogia või topoloogiasse inkorporeeritud kontseptsioonide, protsesside, süsteemide või tehnikate analüüsimise, hindamise või õpetamise eesmärgil.

4. Lõikes 1 nimetatud ainuõigused ei laiene sellise topoloogiaga seotud toimingutele, mis vastab artikli 2 lõike 2 nõuetele ja on loodud mõne muu topoloogia lõike 3 kohase analüüsimise ja hindamise alusel.

5. Lõike 1 punktis b sätestatud toimingute lubamise või keelamise ainuõigust ei kohaldata niisuguste toimingute suhtes juhul, kui need sooritatakse pärast topoloogia või pooljuhttoote liikmesriigis turule toomist isiku poolt või nõusolekul, kellel on õigus lubada selle turustamist.

6. Isikul, kes ei tea pooljuhttoodet omandades või kellel ei ole alust arvata, et toode on kaitstud liikmesriigi poolt käesoleva direktiiviga kooskõlas antud ainuõigusega, ei takistata nimetatud toodet ärieesmärgil kasutada.

Ent toimingute puhul, mis sooritatakse pärast seda, kui isik saab teada või tal on alust arvata, et pooljuhttoode on kirjeldatud viisil kaitstud, tagab liikmesriik, et õiguse valdaja taotlusele võib kohus kooskõlas kohaldatavate siseriiklike seadustega nõuda piisava tasu maksmist.

7. Lõike 6 sätteid kohaldatakse nimetatud lõike esimeses lauses nimetatud isiku õigusjärglaste suhtes.

Artikkel 6

Liikmesriigid ei või siduda artiklis 2 nimetatud ainuõigusi sundlitsentsidega, mida väljastatakse seaduse alusel automaatselt vaid teatud ajavahemiku möödumise tõttu.

Artikkel 7

1. Liikmesriigid näevad artiklis 2 nimetatud ainuõiguste tekke ette:

a) juhul, kui vastavalt artiklile 4 on ainuõiguste tekke tingimuseks registreerimine, siis sellel kuupäeval, kumb kahest järgmisest kuupäevast on varasem:

i) kuupäev, mil topoloogiast esmakordselt ükskõik kus kogu maailmas ärieesmärgil kasutatakse;

ii) kuupäev, mil registreerimistaotlus sobivas vormis esitatakse, või

b) topoloogia esmakordsel ärieesmärgil kasutamisel ükskõik kus kogu maailmas; või

c) topoloogia esmakordsel kinnistamisel või kodeerimisel.

2. Kui ainuõigused tekivad vastavalt lõike 1 punktile a või b, näevad liikmesriigid nimetatud õiguste tekke eelseks ajaks ette õiguskaitsevahendid niisuguse isiku jaoks, kellel on vastavalt käesoleva direktiivi sätetele kaitseõigus ning kes suudab tõestada, et teine isik on topoloogiast kuritahtlikult reprodutseerinud või ärieesmärgil kasutanud või nimetatud otstarbel importinud. Käesolev lõige ei mõjuta õiguskaitsevahendeid, mis on ette nähtud artikli 2 kohaselt antud ainuõiguste kaitseks.

3. Ainuõigused lõppevad 10 aastat pärast selle kalendriaasta lõppu, mil topoloogiast esmakordselt ükskõik kus kogu maailmas ärieesmärgil kasutati või juhul, kui registreerimine on ainuõiguste tekke või jätkuva kohaldamise tingimuseks, siis 10 aastat pärast seda kuupäeva, kumb on kahest järgmisest kuupäevast varasem:

a) selle kalendriaasta lõpp, mil topoloogiast esmakordselt ükskõik kus kogu maailmas ärieesmärgil kasutati;

b) selle kalendriaasta lõpp, mil esitati nõuetekohaselt vormistatud registreerimistaotlus.

4. Kui topoloogiast ei kasutata ärieesmärgil mitte kusagil kogu maailmas 15 aasta jooksul alates selle esmakordselt kinnistamisest või kodeerimisest, siis lõppevad lõike 1 kohaselt olemasolevad ainuõigused ning uusi ainuõigusi ei teki, kui nimetatud perioodi jooksul ei esitata nõuetekohaselt vormistatud registreerimistaotlust neis liikmesriikides, kus registreerimine on ainuõiguste tekke või jätkuva kohaldamise tingimuseks.

Artikkel 8

Vastavalt artiklile 2 pooljuhttoodete topoloogiatele tagatud kaitse ei laiene peale topoloogia enda muudele topoloogiasse inkorporeeritud kontseptsioonidele, protsessidele, süsteemidele, tehnikatele ega kodeeritud teabele.

Artikkel 9

Kui liikmesriikide õigusaktidega on ette nähtud, et kaitstud topoloogiaid kasutades toodetud pooljuhttoodet võivad olla varustatud vastava tunnusmärgiga, siis on kasutatavaks tunnusmärgiks suur T-täht järgmiselt: T, "T", [T], , T* või .

3. PEATÜKK

Muude õigusnormide edasine kohaldamine

Artikkel 10

1. Käesoleva direktiivi sätteid ei piira patendi- ja kasuliku mudeli õigusi puudutavaid õigusnorme.

2. Käesoleva direktiivi sätteid ei piira:

a) õigusi, mille liikmesriigid annavad, täites oma rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevaid kohustusi, kaasa arvatud sätteid, mis laiendavad niisuguseid õigusi asjaomase liikmesriigi kodanikele või liikmesriigi territooriumil paiknevatele residentidele;

b) liikmesriikide autoriõiguslaste sätete kohaldamist, millega piiratakse topoloogia jooniste või muu kunstilise esituse reprodutseerimist topoloogia kahemõõtmelise koopia valmistamise teel.

3. Käesoleva direktiivi sätteid ei mõjuta siseriiklike seaduste alusel niisugustele pooljuhttoodete topoloogiatele tagatud kaitset, mis kinnistati või kodeeriti enne direktiivi kehtestavate siseriiklike sätete jõustumist, ent mitte hiljem kui artikli 11 lõikes 1 ettenähtud kuupäeval.

4. PEATÜKK

Artikkel 12

Lõppsätted

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Artikkel 11

Brüssel, 16. detsember 1986

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 7. novembriks 1987.

2. Liikmesriigid tagavad käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti edastamise komisjonile.

Nõukogu nimel

eesistuja

G. HOWE
